

Γενικά

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ

Οικογένεια	Anacardiaceae - Ανακαρδιίδες
Επιστημονικό όνομα	<i>Pistacia lentiscus</i>
Κοινό όνομα	Σχινιά - Lentisk

Μορφή Θάμνος ή Μικρό Δέντρο

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Προέλευση	Ιθαγενές
Εξάπλωση στην Κύπρο (Κλίμα, Υψόμετρο, Έδαφος)	Πολύ κοινό σε όλες τις περιοχές από υψόμετρο από 0 έως 800 m
Δασικό Φυτόριο Παραγωγής του Είδους	Δασικά Φυτώρια Αθαλάσσας και Φασουρίου

Στάδιο 1. ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΡΠΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΠΕΡΜΑΤΩΝ

Ο καρπός της σχινιάς είναι σφαιρική δρύπη (σαρκώδες καρπός), διαμέτρου 5 mm, κόκκινη στην αρχή, μαύρη κατά την ωρίμανση και συλλέγεται από τα μητρικά δέντρα/θάμνους από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Δεκέμβριο.

Ωριμο φυτό σχινιάς

Αμέσως μετά τη συλλογή γίνεται εμβάπτιση (βύθιση) του καρπού σε νερό για 24 ώρες για να μαλακώσει. Στη συνέχεια ο καρπός τοποθετείται σε δοχείο μαζί με χαλίκια μικρής διαμέτρου και με τη χρήση αναδευτήρα (μίξερ) διαχωρίζονται τα σπέρματα από το σαρκώδες περίβλημα. Ακολούθως προστίθεται νερό στο δοχείο και αρκετά τεμάχια περιβλήματος απομακρύνονται μέσω της υπερχειλίσης. Αυτό που απομένει στο δοχείο (νερό, χαλίκια και σπέρματα) φιλτράρεται. Στη συνέχεια προστίθεται νερό και το μείγμα αναδεύεται με το χέρι και ξαναφιλτράρεται. Η διαδικασία της προσθήκης νερού και φιλτραρίσματος, επαναλαμβάνεται μέχρι που στο φίλτρο μείνουν μόνο σπέρματα.

Στάδιο 2. ΣΠΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟ

- Τα σπέρματα δεν αποθηκεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα, αφού χάνουν εύκολα την φυτρωτική τους ικανότητα, αλλά πρέπει να γίνεται σπορά αμέσως μετά την εξαγωγή τους από τον καρπό.
- Πριν την σπορά γίνεται εμβάπτιση (βύθιση) των σπερμάτων σε νερό για 24 ώρες, έτσι ώστε τα άγονα σπέρματα (αυτά που επιπλέουν) να απομακρυνθούν. Τα γόνιμα σπέρματα αποστραγγίζονται και σπέρνονται, συνήθως σε χαρτόκυβους¹ (δύο έως πέντε σπέρματα ανά χαρτόκυβο).
- Οι χαρτόκυβοι τοποθετούνται στο θερμοκήπιο σε ελεγχόμενο περιβάλλον με θερμοκρασία 22°C – 26°C και υγρασία περίπου 70%.
- Αρδεύονται (ποτίζονται) κάθε 48 ώρες με αυτόματο σύστημα για διάρκεια πέντε (5) λεπτών.
- Η παραμονή τους εντός του θερμοκηπίου διαρκεί περίπου τρεις (3) μήνες, μέχρι το νεαρό φυτάριο φτάσει σε ύψος 3 cm.

Σπέρματα σχινιάς

Χαρτόκυβος με φυτάριο

Στάδιο 3. ΜΕΤΑΦΥΤΕΥΣΗ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΚΥΒΟΥΣ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΓΛΑΣΤΡΕΣ²

- Οι μικρές γλάστρες πληρώνονται (γεμίζονται) με φυτόχωμα σε ύψος 3 cm.
- Τοποθετείται ο χαρτόκυβος (χωρίς να αφαιρεθεί το χάρτινο περίβλημα) στο κέντρο της γλάστρας.
- Προστίθεται φυτόχωμα γύρω από τον χαρτόκυβο, έτσι ώστε να καλυφθεί πλήρως.
- Το φυτόχωμα συμπιέζεται ελαφρώς με το χέρι γύρω από τον χαρτόκυβο και αμέσως ακολουθεί άρδευση έτσι ώστε να γίνει συμπαγές το φυτόχωμα και να απομακρυνθεί ο παγιδευμένος αέρας από το δοχείο.
- Εάν χρειαστεί, μετά την άρδευση συμπληρώνεται το δοχείο με επιπρόσθετο φυτόχωμα έτσι ώστε το πάνω μέρος το φυτόχωμα να είναι περίπου 1 cm κάτω από το χείλος της γλάστρας.

Γλάστρα με φυτό

Φύτευση σε γλάστρα

¹ Χαρτόκυβοι είναι δοχεία κατασκευασμένα από ειδικό χαρτί το οποίο αποσυντίθεται στο έδαφος μετά από την επίτευξη του στόχου για τα οποία έχουν φτιαχτεί, ύψους 5 cm και διαμέτρου 3 cm, τα οποία περιέχουν φυτόχωμα (peat – moss)

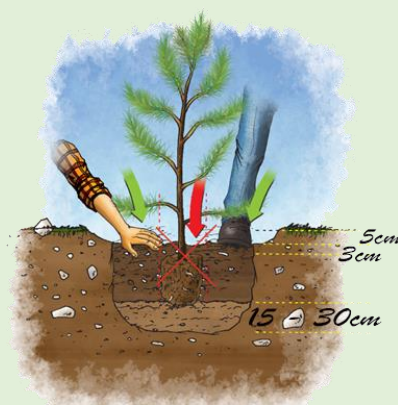
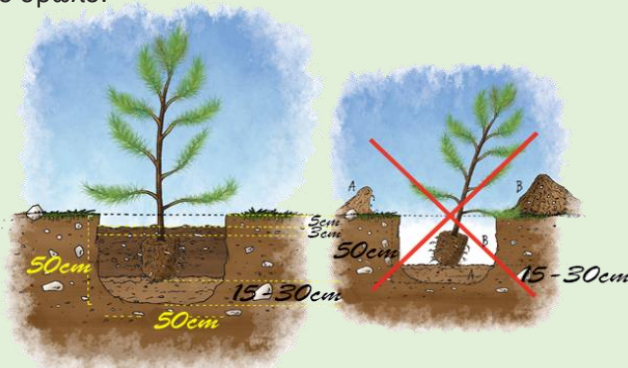
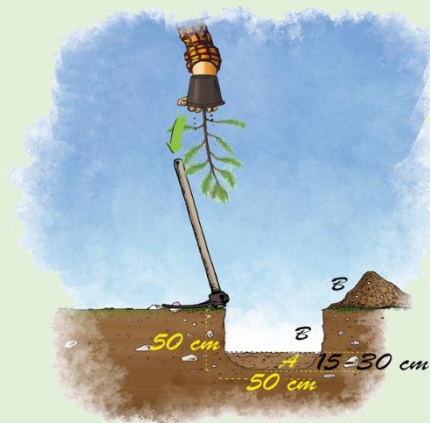
² Πλαστικές γλάστρες σε μορφή κώνου, ύψους 8,5 cm και διαμέτρου 10,5 cm στην πάνω πλευρά.

Στάδιο 4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΙΚΡΩΝ ΓΛΑΣΤΡΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΥΛΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΤΟΥΣ ΘΕΣΗ

- Οι γλάστρες τοποθετούνται σε σημείο με καλό αερισμό και πλούσιο φωτισμό αλλά με περιορισμένη διάρκεια άμεσης ακτινοβολίας (ειδικά κατά τις μεσημβρινές ώρες).
- Η άρδευση των γλαστρών πρέπει να γίνεται 1 – 3 φορές την εβδομάδα (ανάλογα με τη θέση και ειδικά αν υπάρχει άμεση ακτινοβολία), έτσι ώστε το φυτόχωμα να διατηρείται υγρό. **(ΠΡΟΣΟΧΗ να μην γίνεται υπερβολική άρδευση γιατί ξεπλένονται τα συστατικά που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη των δενδρυλλίων, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να δημιουργηθούν συνθήκες οι οποίες θα ευνοούν ανάπτυξη μυκήτων. Να σημειωθεί ότι, η σχινιά είναι είδος το οποίο συγκαταλέγεται στα ξηρανθεκτικά).**
- Συστήνεται τα δενδρύλλια να λιπαίνονται με 5 – 6 κόκκους σύνθετου λιπάσματος κατά τους μήνες Μάιο, Ιούνιο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο και να ακολουθεί άμεσα άρδευση.
- Σε περίπτωση που παρουσιαστούν ζιζάνια (ανεπιθύμητη βλάστηση/χόρτα), τότε αυτά να απομακρύνονται προσεκτικά με το χέρι, έτσι ώστε να μην διαταραχθεί το φυτό.
- Από τις αρχές Σεπτεμβρίου μειώνεται η συχνότητα άρδευσης, με στόχο τη μείωση της βλαστητικής δραστηριότητας και την επίτευξη της αποξύλωσης των φυτών.

Στάδιο 5. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ (ΦΥΤΕΥΣΗ) ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΥΛΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΤΟΥΣ ΘΕΣΗ

- Η τελική θέση μπορεί να είναι το έδαφος ή γλάστρα χωρητικότητας τουλάχιστον 50 λίτρων.
- Η φύτευση πρέπει να πραγματοποιηθεί μετά από τις πρώτες βροχές (Νοέμβριο).
- Η μεταφορά των δενδρυλλίων πρέπει πάντοτε να γίνεται κρατώντας τα από το κάτω μέρος (γλάστρα) και ποτέ από τον βλαστό.
- Αν η τελική θέση είναι το έδαφος, τότε δημιουργείται λάκκος με διάμετρο 50cm και βάθος, επίσης 50cm. Αν η τελική θέση είναι γλάστρα τότε τοποθετείται χώμα στην γλάστρα σε βάθος τέτοιο έτσι ώστε μετά την τοποθέτηση του φυτού, αυτό να καλύπτεται πλήρως και ταυτόχρονα να παραμένει χώρος για να δέχεται νερό.
- Αναποδογυρίζεται η γλάστρα, κρατώντας το από τον σβώλο με το ένα χέρι έτσι ώστε ο βλαστός περνά ανάμεσα στα δάκτυλα με κατεύθυνση το έδαφος. Αν υπάρχουν ρίζες έξω από το κάτω μέρος του πλαστικού δοχείου, τότε αφαιρούνται με ψαλίδι. Το χείλος της γλάστρας κτυπιέται ελαφρά σε σκληρό αντικείμενο (π.χ. στο εργαλείο διάνοιξης του λάκκου). Με τον τρόπο αυτό ελευθερώνεται ο σβώλος από το δοχείο και το δοχείο αφαιρείται.
- Το δενδρύλλιο τοποθετείται στον λάκκο ή την γλάστρα **ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΑ**, κρατώντας το από το σβώλο.

- ΠΙΕΖΕΤΑΙ ΤΟ ΧΩΜΑ γύρω από το δενδρύλλιο με τα χέρια ή τα πόδια προσεκτικά γύρω από τον βυθισμένο σβώλο, **ΟΧΙ** πάνω σ' αυτόν για **ΝΑ ΜΗ ΣΠΑΣΕΙ Ο ΣΒΩΛΟΣ**.
- Στο έδαφος, ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΛΑΚΚΟΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ (ΛΕΚΑΝΗ) διαμέτρου περίπου 75 εκατοστών γύρω από το δενδρύλλιο, ώστε η λεκάνη να δέχεται ικανοποιητικό νερό της βροχής ή του ποτίσματος (γύρω στα 40 λίτρα) – ύψος λεκάνης γύρω στα 15 εκατοστά. Στη γλάστρα, να διατηρείται ικανοποιητικός κενός χώρος για να αρδεύεται το δενδρύλλιο.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Δασών κάτω από τους ακόλουθους τίτλους:

- «Δασικά Φυτώρια»
- «Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Φύτευση και Συντήρηση Δασικών Δενδρυλλίων»